

Steenmarter onder de loep

Zoals inmiddels algemeen bekend, is het verspreidingsgebied van de steenmarter de laatste jaren in Vlaanderen sterk uitgebreid. Deze populatieontwikkeling is op zich opmerkelijk, en toont als zodanig een intrigerend biologisch gebeuren. Daarnaast is eveneens goed bekend dat steenmarters soms behoorlijk wat schade en overlast veroorzaken. Als roofdieren dragen zij vanouds een kwalijke reputatie mee van eierdief of belager van huisdieren en jachtwild. Nu komen steenmarters echter vooral in de aandacht als veroorzaker van schade aan o.a. gebouwen en auto's, een fenomeen dat nieuw is ten opzichte van hun vroegere (lokale) aanwezigheid. In die zin wordt wel eens verondersteld dat we actueel te maken hebben met een ander genotype, en overeenkomstig wordt in die context soms gesproken van 'oude' en 'nieuwe steenmarters'.

Een globaal overzicht van dit steenmarterverhaal is te vinden in het INBO-rapport '*Populatieontwikkeling van de steenmarter Martes foina in Vlaanderen in relatie tot schaderisico's*'.

In het eerste deel van dit rapport gaan we nader in op de populatie-ontwikkeling van de soort in Vlaanderen, vertrekkend vanuit de historische verspreiding. Het reconstrueren van het verspreidingsbeeld, over de voorbije decennia heen, beoogt inzicht te brengen in het recente rekolonisatieproces. Terwijl we voor het historische luik grotendeels zijn aangewezen op onderzoek van geschreven bronnen, steunen we voor de recente periode vooral op eigen onderzoek op basis van ingezamelde verkeersslachtoffers en centralisatie van waarnemingsdata.

Aansluitend wordt nagegaan of het ruimtelijk patroon dat hiermee tot stand komt, via genetisch onderzoek kan worden versterkt of bevestigd. Verder wordt aandacht besteed aan het recentelijk vaststellen van de zeer besmettelijke 'hondenziekte' (canine distemper) in de Vlaamse steenmarterpopulatie, en de mogelijke gevolgen daarvan.

In het tweede deel behandelen we de schadeproblematiek. We geven daarbij eerst een overzicht van de diverse vormen van schade, de herkenning ervan, en de interpretatie ervan. Vervolgens refereren we dit fenomeen in Vlaanderen, daarbij rechtstreeks terugkoppelend met de areaalontwikkeling van de 'nieuwe steenmarter'. Daarop aansluitend worden de mogelijkheden en beperkingen voor eventuele oplossingen besproken. Voor de analyse daarvan wordt zowel vanuit de actor van de schade – de marter – vertrokken, als vanuit de situatie waar de schade zich voordoet. Deze analyses worden telkens gebaseerd op de (populatie)ecologie van de soort.

Een digitale versie van dit INBO-rapport kan worden aangevraagd via een mailtje naar marternieuws@inbo.be.

Auteurs: Jan Gouwy, Koen Van Den Berge, Filip Berlengee en Dirk Vansevenant
Contact: marternieuws@inbo.be

© Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, 2013
Verantwoordelijke uitgever: Jurgen Tack, Kliniekstraat 25, 1070 Brussel
